26 Φεβρουαρίου 2025

Οικουμενικός Πατριάρχης: Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι ευκαιρία συνειδητοποίησης του βάθους και του πλούτου της πίστεώς μας

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Τον Κατηχητήριο Λόγο του για τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή εξέδωσε ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος προς τον ευσεβή λαό, τονίζοντας ότι η "Μεγάλη Τεσσαρακοστή είναι ευκαιρία συνειδητοποιήσεως του βάθους και του πλούτου της πίστεώς μας ως «προσωπικής συναντήσεως με τον Χριστόν»".

Ο Παναγιώτατος μεταξύ άλλων αναφέρει: "*Δεν γνωρίζει η χριστιανική ελευθερία, ως υπαρκτική αυθεντικότης και πληρότης, σκυθρωπόν ασκητισμόν, ζωήν χωρίς χάριν και χαράν , «σαν να μην ήλθε ποτέ ο Χριστός». Και η νηστεία δεν είναι μόνον «βρωμάτων αποχή», αλλ' «αμαρτημάτων αναχώρησις», αγών κατά της φιλαυτίας, αγαπητική έξοδος από τον εαυτόν μας προς τον εν ανάγκαις αδελφόν, «καύσις καρδίας υπέρ πάσης της κτίσεως». Η ολιστικότης της πνευματικότητος τρέφεται*

από την εμπειρίαν της Μεγάλης Τεσσαρακοστής ως πορείας προς το Πάσχα και ως προγεύσεως της «ελευθερίας της δόξης των τέκνων του Θεού (Ρωμ. η', 21)".

Παρακάτω ο Κατηχητήριος Λόγος:

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Εἰσερχόμεθα καί πάλιν, εὐδοκίᾳ καί χάριτι τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ, εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, τήν εὐλογημένην περίοδον νηστείας καί μετανοίας, πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως καί συμπορεύσεως μετά τοῦ ἐρχομένου πρός τό ἑκούσιον πάθος Κυρίου, ἵνα φθάσωμεν προσκυνῆσαι τήν λαμπροφόρον Αὐτοῦ Ἀνάστασιν, καί ἀξιωθῶμεν ἐν αὐτῇ τῆς ἡμετέρας «διαβάσεως» ἐκ τῶν ἐπιγείων εἰς «ἅ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καί οὖς οὐκ ἤκουσε καί ἐπί καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη» (Α' Κορ. β', 9).

Εἰς τήν ἀρχαίαν Εκκλησίαν, ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή ἦτο περίοδος προετοιμασίας τῶν κατηχουμένων διά τό βάπτισμα, τό ὁποῖον ἐτελεῖτο κατά τήν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Ἀναστάσεως. Τήν ἀναφοράν πρός τό βάπτισμα διασώζει καί ἡ θεώρησις καί βίωσις τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς κατ᾽ ἐξοχήν καιροῦ μετανοίας, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ὡς «ἀνάκλησις βαπτίσματος» καί ὡς «δεύτερον βάπτισμα», ὡς «συνθήκη πρός Θεόν δευτέρου βίου», ἀναβίωσις δηλαδή τῶν δωρεῶν τοῦ βαπτίσματος καί ὑπόσχεσις πρός τόν Θεόν δι᾽ ἔναρξιν νέας πορείας ζωῆς. Αἱ ἀκολουθίαι καί ἡ ὑμνολογία τῆς περιόδου συνδέουν αὐτόν τόν πνευματικόν ἀγῶνα τῶν πιστῶν μέ τήν προσδοκίαν τοῦ Πάσχα τοῦ Κυρίου, διά τῆς ὁποίας ἡ τεσσαρακονθήμερος νηστεία ἀναδίδει εὐωδίαν πασχαλίου χαρᾶς.

Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι εὐκαιρία συνειδητοποιήσεως τοῦ βάθους καί τοῦ πλούτου τῆς πίστεώς μας ὡς «προσωπικῆς συναντήσεως μέ τόν Χριστόν».

Ὀρθῶς τονίζεται ὅτι ὁ Χριστιανισμός «εἶναι στό ἔπακρο προσωπικός», χωρίς αὐτό νά σημαίνῃ ὅτι εἶναι «ἀτομοκεντρικός». Οἱ πιστοί «συναντοῦν, ἀναγνωρίζουν καί ἀγαποῦν τόν ἕνα καί τόν αὐτόν Χριστόν», ὁ ὁποῖος «τόν ἀληθινόν ἄνθρωπον καί τέλειον... πρῶτος καί μόνος ἔδειξεν» (Νικόλαος Καβάσιλας). Ἐκεῖνος καλεῖ πάντας πρός σωτηρίαν καί τόν κάθε ἄνθρωπον προσωπικῶς, ὥστε ἡ ἀνταπόκρισις τοῦ καθενός, πάντοτε «ριζωμένη στήν κοινή πίστη», νά εἶναι «ταυτόχρονα μοναδική».

Ἐνθυμούμεθα τό ὑπέροχον Παύλειον «Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δέ ἐν ἐμοί Χριστός· ὅ δέ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καί παραδόντος ἑαυτόν ὑπέρ ἐμοῦ» (Γαλ. β΄, 20). Ἐδῶ τό «ἐν ἐμοί» τό «μέ» καί τό «ὑπέρ ἐμοῦ» δέν λέγονται ἐν ἀντιθέσει πρός τό «ἐν ἡμῖν, τό «ἡμᾶς» καί τό «ὑπέρ ἡμῶν» τῆς «κοινῆς σωτηρίας». Ὁ Ἀπόστολος τῆς ἐλευθερίας, ἄκρως εὐγνώμων διά τά οὐράνια ἀγαθά τῆς ἐν Χριστῷ ἀναγεννήσεώς του, «τό κοινόν ἴδιον

ποιεῖται», ὡς ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ νά ἐνηνθρώπησε, νά ἐσταυρώθη καί νά ἀνέστη ἐκ νεκρῶν «δι᾽ αὐτόν προσωπικῶς».

«Μοναδική» καί «βαθιά προσωπική» εἶναι ἡ βίωσις τῆς πίστεώς μας ὡς χριστοδωρήτου ἐλευθερίας, ἡ ὁποία εἶναι ἐν ταὐτῷ «οὐσιωδῶς ἐκκλησιαστική», ἐμπειρία «κοινῆς ἐλευθερίας». Αὐτή ἡ ἀληθεστάτη ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἐκφράζεται ὡς ἀγάπη καί ἔμπρακτος συμπαράστασις πρός τόν συγκεκριμένον πλησίον, ὅπως αὐτή περιγράφεται εἰς τήν παραβολήν τοῦ «Καλοῦ Σαμαρείτου» (Λουκ. ι’, 30-37) καί εἰς τήν περικοπήν τῆς τελικῆς κρίσεως (Ματθ. κε’, 31-46), ἀλλά καί ὡς σεβασμός καί μέριμνα διά τήν κτίσιν καί εὐχαριστιακή χρῆσις αὐτῆς. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἔχει προσωπικόν καί ὁλιστικόν χαρακτῆρα, ὁ ὁποῖος ἀποκαλύπτεται ἰδιαιτέρως κατά τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν εἰς τόν τρόπον κατανοήσεως τοῦ ἀσκητισμοῦ καί τῆς νηστείας.

Δέν γνωρίζει ἡ χριστιανική ἐλευθερία, ὡς ὑπαρκτική αὐθεντικότης καί πληρότης, σκυθρωπόν ἀσκητισμόν, ζωήν χωρίς χάριν καί χαράν , «σάν νά μήν ἦλθε ποτέ ὁ Χριστός».

Καί ἡ νηστεία δέν εἶναι μόνον «βρωμάτων ἀποχή», ἀλλ᾽ «ἁμαρτημάτων ἀναχώρησις», ἀγών κατά τῆς φιλαυτίας, ἀγαπητική ἔξοδος ἀπό τόν ἑαυτόν μας πρός τόν ἐν ἀνάγκαις ἀδελφόν, «καῦσις καρδίας ὑπέρ πάσης τῆς κτίσεως». Ἡ ὁλιστικότης τῆς πνευματικότητος τρέφεται ἀπό τήν ἐμπειρίαν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς πορείας πρός τό Πάσχα καί ὡς προγεύσεως τῆς «ἐλευθερίας τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. η’, 21).

Δεόμενοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀξιώσῃ πάντας ἡμᾶς νά διατρέξωμεν ἐν ἀσκήσει, μετανοίᾳ, συγχωρητικότητι, προσευχῇ καί ἐνθέῳ ἐλευθερίᾳ τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, κατακλείομεν μέ τούς λόγους τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρός μακαριστοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος, κατά τήν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς τοῦ ἔτους 1970 εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν Ἀθηνῶν: «Εἰσερχόμεθα εἰς τήν Ἁγίαν Τεσσαρακοστήν καί στό βάθος μᾶς ἀναμένει τό ὅραμα, τό θαῦμα καί τό βίωμα τῆς Ἀναστάσεως, τό κατ᾽ ἐξοχήν βίωμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἄς πορευθῶμεν πρός αὐτό τό ὅραμα καί βίωμα, ὄχι ἀσυγχώρητοι, ὄχι μή συγχωρήσαντες, ὄχι ἐν νηστείᾳ ἁπλῶς κρέατος καί ἐλαίου, ὄχι ἐν ὑποκρισίᾳ, ἀλλά ἐν θείᾳ ἐλευθερίᾳ, ἐν πνεύματι καί ἀληθεία, ἐν τῷ πνεύματι τῆς ἀληθείας, ἐν τῇ ἀληθείᾳ τοῦ πνεύματος».

Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή ,βκε᾽

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν